

*О.С. Нечет, студент 4 курсу спеціальності
«Міжнародна інформація» Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки*

*Науковий керівник: к.політ.н., доц. кафедри
міжнародної інформації СХУ ім. Лесі Українки
Митко А.М. (Україна, м.Луцьк)*

Розвиток віртуальної дипломатії в Україні

*Роботу виконано на кафедрі міжнародної інформації
СХУ ім. Лесі Українки*

В сучасній практиці зовнішніх відносин постає актуальною проблема ефективного використання інформаційних систем та технологій, які надають можливість ведення дипломатичних переговорів із застосуванням інноваційних підходів. Так на прикладі можна охарактеризувати віртуальну дипломатію, яка є не досить розвиненою, тому, що з'явилася досить нещодавно. Віртуальна дипломатія є порівняно новим явищем у сфері міжнародних відносин і тому існує потреба у виявленні законів та закономірностей в даній галузі знань, що зумовлює теоретичне значення результатів проведеного дослідження.

Як зазначав дослідник Греч О.М. віртуальна дипломатія, може стати в нагоді на різних етапах переговорного процесу.

Віртуальна дипломатія також має свої плюси у підтримці дипломатичних переговорів і передбачає оцінку її ефективності за наступними критеріями:

- забезпечення безпеки даних;
- функціональність;
- доступність на ринку інформаційних технологій.

Безпека даних - стан захищеності інформації, при якому забезпечені її конфіденційність, доступність і цілісність.

Таким чином мета статті – розкрити суть поняття віртуальна дипломатія та визначити її особливості та переваги.

В процесі наукового дослідження використовувались загальні принципи наукового дослідження, до яких можна віднести історичний, термінологічний, системний.

На форму переговорів вплинули досягнення інформаційного прогресу. Сьогодні існує такий термін як «віртуальна дипломатія» – соціальні, економічні, політичні відносини, які здійснюються за допомогою електронних пристроїв і не передбачають прямого контакту. Застосування інформаційних технологій під час вирішення різних питань може зіграти важливу роль. Яскравий приклад – це проведення Дейтонських переговорів, коли налаштувати зв'язок між учасниками конфлікту та залучити їх до переговорів у традиційному вигляді було неможливо через складність географічних умов. Ситуацію врятували інформаційні технології.

Віртуальна дипломатія була впровадженою ц 90х роках минулого століття. Суть її полягає у використанні методів, технологій та інструментарію глибокого «м'якого ідеологічного впливу» на світову громадськість, на розбудову і масову свідомість, систему базових ідеалів і цінностей держав і політичних лідерів.

Інститут Миру США запропонував такий підхід до розуміння віртуальної дипломатії:

- форма зовнішньо - політичної діяльності, яка асоціюється з використанням глобальних інформаційно – комунікаційних мереж у міжнародних відносинах і охоплює практику міждержавних відносин і систему прийняття зовнішньо – політичних рішень, комунікація дипломатичних установ, які здійснюються за допомогою ІКТ у контексті ЗМІ, що відбувається у комп'ютерних і телекомунікаційних сферах.

Термінологічним полем віртуальної дипломатії є:

- мережева дипломатія (США);

- цифрова дипломатія (ФРН, Франція);
- кібер дипломатія (Канада);
- електронна дипломатія (Великобританія).

Підґрунтям віртуальної дипломатії є так звана мережева політика:

- Real Politic – політика урядових і не урядових організацій, які забезпечують міжнародне співробітництво у всіх сферах життєдіяльності світової спільноти.

- Kiber Politic – сфера кіберпростору у якій головними акторами є неофіційні актори міжнародних відносин.

- NOO Politic – ноосферна політика у якій підкреслюється вплив м'якої влади на ідеологію та цінності суспільства.

- Media politic.

Завданням віртуальної дипломатії є:

- забезпечення переваг для країни на міжнародному рівні, що передбачає: 1) створення атмосфери довіри; 2) робота із цільовими групами; 3) забезпечення політичних цілей засобами м'якої дипломатії.

- забезпечення безпеки і сприяння побудові ідеологічного, дружнього світу: 1) інструменти віртуальної дипломатії дають змогу попередити кризові ситуації і вирішити спірні проблеми, зміцнити довіру до держави, створити альянси для протистояння; 2) віртуальна дипломатія використовується для захисту власних економічних інтересів через вплив на політичних і економічних лідерів при прийнятті ними рішень про норми і методи регулювання внутрішнього або світового економічного простору; 3) віртуальна дипломатія є засобом поширення ідеологічного впливу через пропаганду політичної культури.

Так, дослідженню віртуальної дипломатії присвячено окремі наукові роботи, зокрема, О. Зернецької, В. Королька, Є. Макаренка, Є. Камінського, Б. Гуменюка, О. Щерби, В. Бебика, П. Сардачука, О. Кулика, О. Ялової, О. Кучмій, О. Шевченко тощо. Зарубіжні вчені, які присвятили свою

діяльність вивченню проблем віртуальної дипломатії, - Греч О., Курбалія Й., Соломон Р., Рана К.С., ін. Дослідженням практики віртуальної дипломатії у зовнішньополітичній діяльності України займаються такі вчені як Макаренко Є.І., Піпченко Н.О.

Отже, на основі проаналізованих матеріалів, можливо зробити висновок, що оптимальним та надійним видом ведення дипломатичних переговорів є віртуальна дипломатія, адже вона задовольняє наступні вимоги:

- надаються гарантії щодо безпеки даних (захист інформації має велику важливість під час дипломатичних переговорів);
- багатофункціональність;
- доступність на ринку інформаційних технологій.

Джерела:

1. Макаренко Є.А. Віртуальна дипломатія. Підручник / Макаренко Є.А., Піпченко Н.О. – К.: Центр вільної преси, 2010. – 302 с.
2. Grech O. Virtual Diplomacy. Diplomacy of the Digital Age. – University of Malta, 2006. – P. 37. - [Cited 2-Apr-2012] - Available from <<http://uscpublicdiplomacy.org/pdfs/Grech.pdf>>.